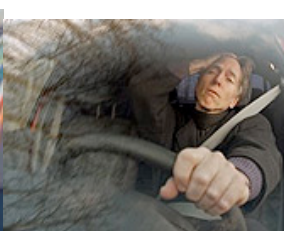

Verbernes former

Der er to slags verbeformer på dansk: de, der beskriver en situation, som den ser ud, mens den er der; og de der beskriver betydningen af den på et senere tidspunkt (med *have* eller *være* og *perfektumsformen*).

Situation	Senere betydning
Jeg lå i sengen uden at sove . (= Jeg var vågen)	Jeg kørte på arbejde uden at have sovet . (= Jeg var træt)
Ikke mere om kloakker tak! Jeg spiser . (= jeg er i gang med at spise)	Nej tak, jeg har har spist . (= jeg er mæt)
Jeg spiser havregryn til morgenmad (= fast rutine hver morgen)	Jeg bøvser, når jeg har spist sild. (= efter sildene)
Jeg starter i det ny job i morgen. (= fremtidig situation)	Jeg starter i det nye job, når jeg har bestået min eksamen. (efter min fremtidige eksamen)
Jeg læste bogen, da jeg var i Frankrig. (= i en fortidig situation)	Filmen var kedelig, for jeg havde læst bogen. (=Jeg kendte allerede handlingen før filmen)
Jeg læste lektier to timer hver dag hele min skoletid. (= fast rutine hver dag dengang)	Når jeg havde læst lektier, gik jeg som regel en tur. (= hver dag efter lektierne)

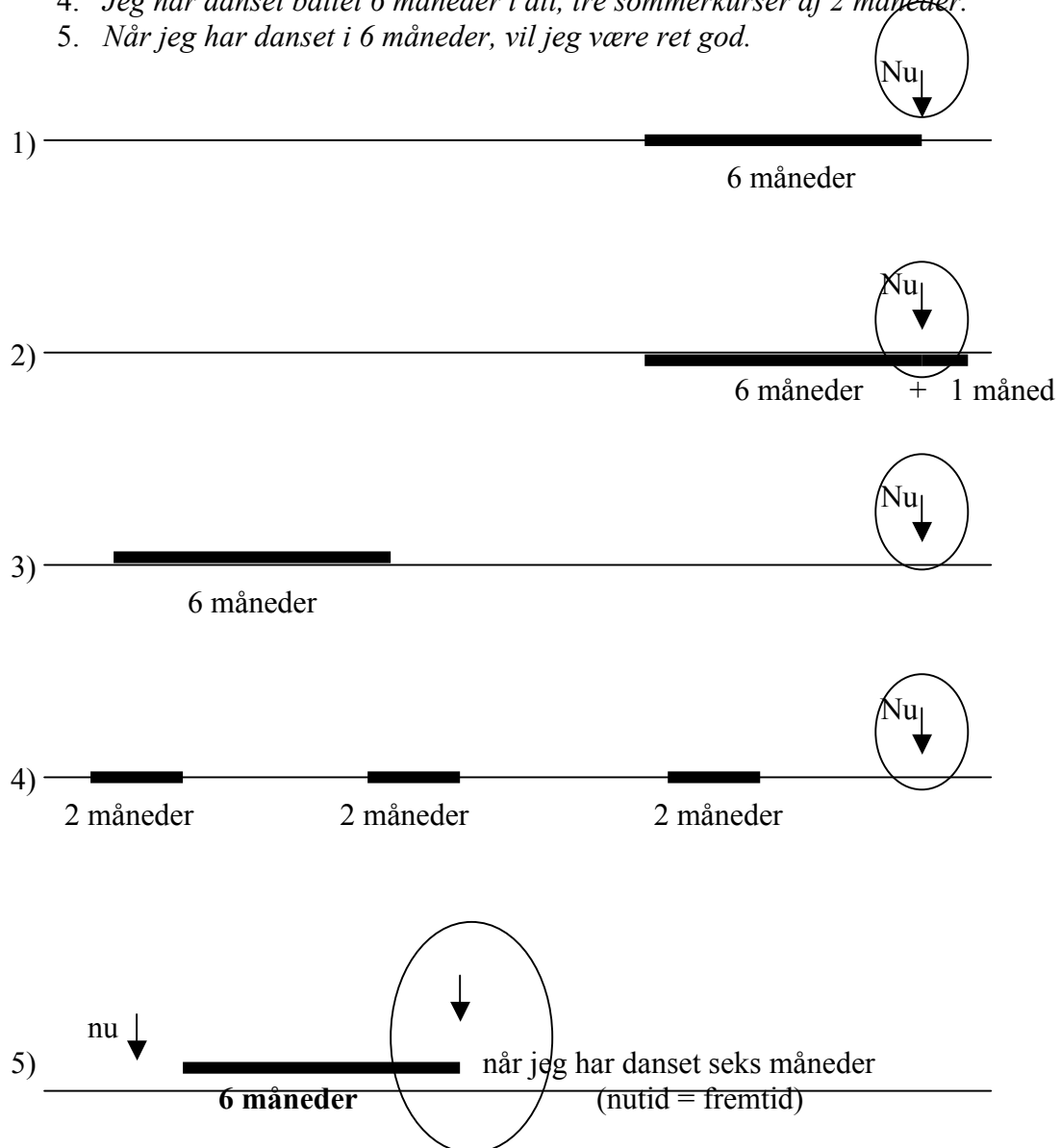
Hvilke eksempler kan billederne beskrive?

Forskellen på datid og førnutid

Jeg sov dårligt i nat, der var cornflakes i sengen: Fortæller om min oplevelse i nat.
Jeg har sovet dårligt: Fortæller at jeg er træt nu.

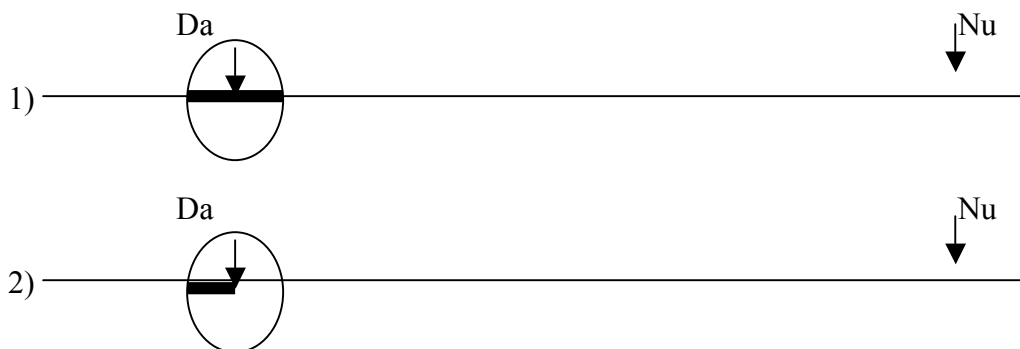
Førnutid er altså en slags nutid!

1. *Jeg har danset ballet i 6 måneder, så jeg ved hvor hårdt det er.*
2. *Jeg har danset ballet i 6 måneder dag og nat, og hvis jeg klarer en måned til kommer jeg i Guinness Rekordbog*
3. *Jeg har danset ballet 6 måneder engang, og selvom det er længe siden, kan jeg stadig huske, hvor hårdt det var.*
4. *Jeg har danset ballet 6 måneder i alt, tre sommerkurser af 2 måneder.*
5. *Når jeg har danset i 6 måneder, vil jeg være ret god.*

Datid er derimod tingene, som de var dengang. Og på dansk er verbets form den samme ved uafsluttede og afsluttede handlinger i fortiden.

- 1) Vi kunne ingenting gøre og måtte bare se på, at han døde.
- 2) Han døde af lungebetændelse.

Uafsluttede handlinger

Hvis man på dansk vil udtrykke at en handling ikke er afsluttet, gør man det på andre måder (både i nutid og i datid) :

*Han stod og talte i telefon, da jeg kom ind.
Han gik og slog græs.
Han lå og tænkte på, hvad han skulle sige.*

*Han var ved at lave mad, da hun kom ud i køkkenet.
Han var i gang/i færd med at male huset.*

*Jeg så ham løbe over gaden.
Jeg hørte hende lukke døren.*